

Bornholmertur 4 - 7 august 2018

Et referat fra en tur i historiens tegn (så er du advaret), med en masse tekst og nogle fotos.

I den super fine sommer 2018 tog Jan, Finn og Ove på tur til Bornholm i begyndelsen af august, desværre måtte Jan allerede ved Anderslöv i Skåne returnere til Danmark grundet tekniske problemer, og det måtte hurtigt aftales at Finn og Ove skulle fortsætte efter planen, for at "redde" de forskellige bookinger, der ellers ville gå tabt. Og selv om vi savnede Jan rundt på de forskellige og spændende seværdigheder, blev det alligevel en rigtig god tur.

Efter ankomsten til Rønne var første punkt på turen et kig på Svenskehusene i Rønne.

Svenskehusene har en helt speciel historie. De er en gave til bornholmerne fra Sverige efter bombardementet af Rønne og Nexø den 7. og 8. maj 1945, hvor flere hundrede ejendomme blev totalskadet og næsten 3000 huse blev gjort ubeboelige, 750 familier i Rønne og Nexø stod uden hjem. I den anledning tilbød den svenske regering at stille et antal præfabrikerede træhuse med alt inventar til rådighed. Svenskerne leverede i alt 300 træhuse, 225 i Rønne og 75 i Nexø. I dag er husene vedligeholdet med stor pietet og er meget eftertragtede.

Vor egen oplevelse, i forbindelse med vores stop ved de smukke Svenskehuse, forløb lidt atypisk, i det vi midt i vores fotoseance og beundring af de smukke huse, blev "angrebet" af en ældre noget vred kvindelig Bornholmer, der forsøgte at jage os væk fra husene, hun hævdede, at der ikke var adgang, selv om vi ikke kunne se nogen skiltning om privat vej. Som Svenskehus ejer var hun helt klart træt af alle de turister, der kigger forbi Svenskehusene. Det krævede nogen diplomatisk taktik at få beroliget den gode "Bornholmer kone", til sidst lykkedes det dog at komme "nogenlunde" overens, og vi skiltes i "nogenlunde" ro og orden.



De smukke Svenskehuse i Rønne (vi kunne desværre ikke få et mere detaljeret billede, grundet den vrede Bornholmer kone)

Lidt mere "teknik". Da vi kørte videre fra Svenskehusene, kunne Finn mærke at baghjulet rokkede lidt, og et nærmere tjek viste, at der var "noget" slør, og med de forhånden værende værktøjer fik vi spændt bagaksel møtrikken nogenlunde. Men Finn ville gerne have spændt møtrikken ordentligt, så vi måtte på jagt efter en 24 mm top og et håndtag. XL var leveringsdygtig, men kun inkluderet i et topnøgle sæt, det blev indkøbt, og vi fik spændt bagaksel møtrikken rigtig godt, og den har siden holdt "spændingen".

Efter den lille omvej til XL og tilspænding af bagaksel møtrikken, gik turen videre til Nylars rundkirke, der endnu mere end de andre kirker på Bornholm vidner om en fortid som forsvarsværk, og den betragtes som den bedst bevarede bornholmer rundkirke. Nylars Rundkirke menes at være opført i år 1160. Meget smukt gammelt bygningsværk.

Dernæst fortsatte vi til næste seværdighed på ruten, Runestenene ved Vestermarie kirke. Der var der imidlertid et bryllup i gang, men heldigvis var de stadig i gang med ceremonien inde i kirken. Men vi kunne godt mærke på de gæster, der stod og ventede på brudeparret udenfor kirken, at det ikke var særligt velkomment, at vi som helt udenforstående Vespister, troppede op for at kigge på runesten. Men vi fik os da sneget forbi brudeparrets meget flotte bil, en af de smalle gamle Ford Anglia fra 52, og hen til et kort kig på de meget flotte runesten.



De flotte Runesten ved Vestermarie kirke

Uden mad og drikke dur Vespisten ikke, og maverne var begyndt at knurre, så efter "de gamle sten" satte vi kursen mod Hasle, hvor Finn vidste, at der var et godt spisested nede på havnen. Og det gjorde godt med en røget sild.

Fra Hasle gik turen videre mod nord til Bornholms tekniske Museum i nærheden af Vang, men inden Museums besøget benyttede vi lige chancen til at teste den stejle nedkørsel til Vang havn, testen gik fint, men Vespaerne måtte jo "ase noget" for at komme op fra havnen til hovedvejen igen, hvor vi hurtigt nåede frem til det Tekniske Museum. Og vi skal hilse og sige, at museet bestemt er et besøg værd. Der er simpelthen alverdens tekniske ting udstillet, blandt de lidt spektakulære endog et helt elværk, og der kan bruges mange timer på at studere rariteterne.



En lille russisk afdeling i "front" efterfulgt af de små tyske lastbiler fra Opel og Borgward og en Draken jager for enden



Saab F-35 Draken jageren fik god opmærksomhed



Vespa afdelingen var ikke særlig velassorteret, men den gamle 50'er Vespa var flot restaureret.





Landbrugets "gamle arbejdsheste" smukt på række



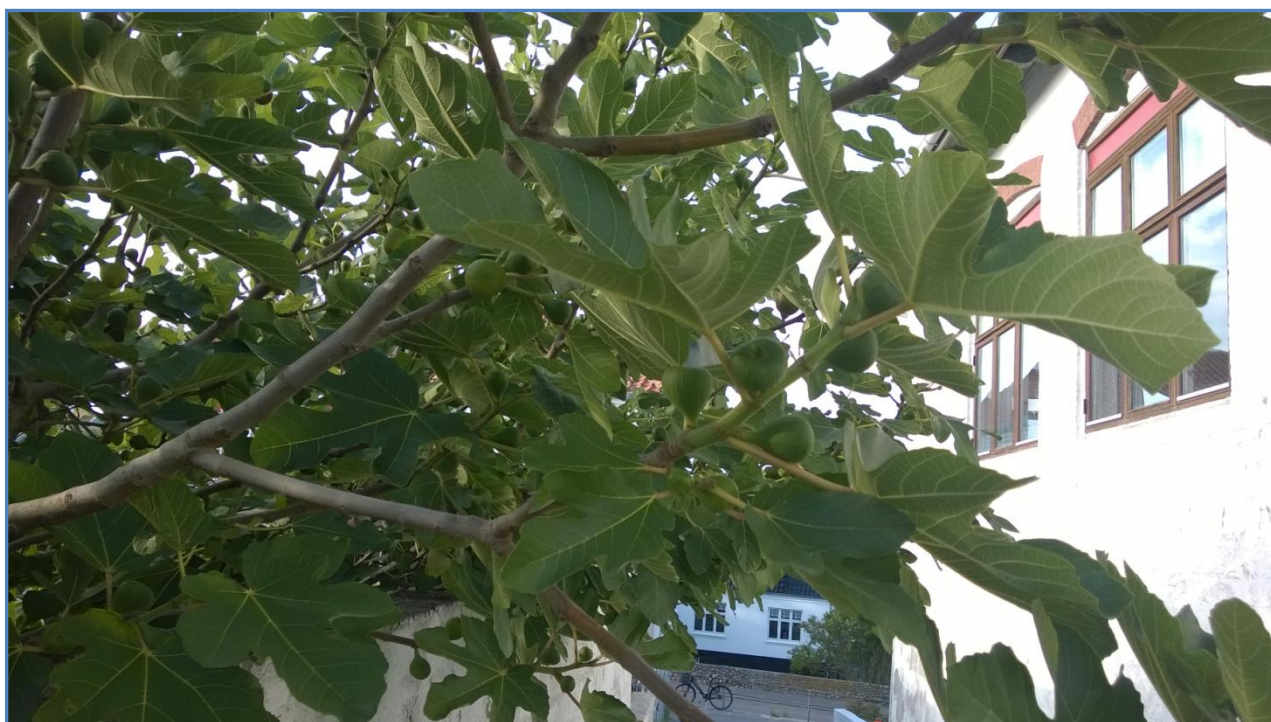
Som "afslutning på besøget" havde den lokale knallertklub taget opstilling udenfor museet, flotte maskiner

Men vi måtte jo videre på dagens etape, næste stop på programmet var Ruts Kirke, der er Bornholms højest beliggende kirke, 130 m o.h. i Rutsker sogn, kirken er en smuk landsbykirke med en helt fantastisk udsigt over det nordlige Bornholm.



Ruts kirke, et flot bygningsværk, men klokketårnet er også meget imponerende med bindingsværk og kæmpe murankre til at holde styr på klokkernes vægt på murværket

Sidste stop på dagens etape var Sct. Ols kirke i Olsker, endnu en af Bornholms rundkirker, Bornholm har 4 af slagsen, alle meget smukke med deres runde byggestil. Men så var det også tid til at finde Sandvig hotel, vor "hjemmebase" på turen.



På den lidt stejle indkørsel til "vores" værelses fløj på Sandvig hotel blev vi helt sydlandsk budt velkommen af et figentræ

Dag 2 gik turen i første omgang til den gamle slotsruin Hammershus, der nu har fået tilføjet et meget flot udstillingscenter, æstetisk indbygget i bakkerne op til selve Hammershus. Virkelig fin løsning på en ny udstillings bygning tilpasset til de eksisterende bygninger og natur. Hammershus er altid et besøg værd.



Hammershus et imponerende syn

Næste stop var Bornholms højeste punkt, Rytterknægten, der med sine 162 m.o.h. rager godt op i Danmarks tredje største skov, Almindingen. Med udsigtstårnet Kongemindet på toppen med stålstillads har "Knægten" en samlet højde på 184 m.o.h. Som skoven voksede op, og tog udsigten fra toppen af granittårnet, måtte det "lidt uplanlagt" forhøjes med et stålstillads. Udsigten fra toppen af stålstilladset er stadig et godt udsigtspunkt.

Efter vi havde været i højden, skulle vi ned på jorden igen, til en af de andre "klassikere" på en Bornholmer tur, nemlig "Rokkestenen" i Paradisbakkerne. Lidt svært at finde den rigtige rokkesten, men til slut lykkedes det da, stenen var dog noget svær at rokke, den vejer jo også 35 tons. Var det mon det rigtige Rokkesten, vi havde fundet frem til?

Derefter var vi klar til at sætte kursen mod Sandvig igen, men nåede da lige en rundtur i det hyggelige Gudhjem på vejen, inkluderet den stejle nedkørsel til havnen. Gudhjem er med sine mange gamle flot restaurerede huse stadig en "Perle". Derefter gik det rask mod Sandvig hotel uden svinke ærinder.

Sandvig byder på lidt forskellige restauranter, og hvad angik aftens måltiderne, blev vi næsten stamgæster på "Ellas" hyggelige restaurant, desserten tog vi dog på Iscaféen ved siden af, "lidt" økonomisk blev der tænkt ind imellem.

3. dag var en travl dag, hvor vi startede ud med et besøg på Moseløkke Stenbrudmuseum på Hammerknuden på Bornholm, der beskæftiger sig med stenindustrien på øen. Museets medarbejdere demonstrerer, hvordan man deler/hugger granitsten, og de besøgende er inviterede til at prøve kræfter med stenhuggerfaget. Vi beholdt hænderne i lommen, men en bus fra Riis rejser med mange gæster fik rig lejlighed til at prøve deres evner, imponerende hvor let det er at kløve en blok granit, når man ved hvordan det skal gøres. Et meget interessant besøg.



Det gamle Stenbrud "fylder" stadig meget i landskabet



Her demonstreres hvordan der hugges granit til kantsten

Næste stop på dagens program var Helleristningerne på Madsebakke i Allinge. Madsebakke er en klippeskråning mellem Sandvig og Allinge, med helleristninger fra yngre bronzealder. Når nu vi lige kom fra Stenbrudsmuseet Moseløkke, var det imponerende at se, hvor fint de forskellige tegn var hugget i klipperne af bronzealder folk for flere tusinde år siden.

Efter dette "glimt" af fortiden var vi klar til næste stop på turen, Bornholms Jernbanemuseum i Nexø, et lille fint museum, der på bedste vis giver en fornemmelse af en svunden tid, hvor vi for vores eget vedkommende kunne nikke genkendende til mange af de historier og de ting, der var udstillet. Et herligt nostalgisk museum.



Vi venter på "klar signal" på Bornholms Jernbanemuseum



Men det er rart at vide at toget kører til Christianshøj når det kører

Efter Jernbanemuseet kørte vi til "en skov af Bautasten", Louisenlund, ca. 3,5 km øst for Østermarie Bornholms største samling af bautasten. Louisenlund tæller hen ved 50 bautasten spredt mellem træerne Mange af dem er over 2,5 m høje. Fantastisk , med så mange bautasten samlet på et lille område. Vi var så sandelig på en historisk tur.

Turens næste seværdighed var også i den historiske genre, nemlig Jættestuen Bønnestenene. Lokaliteten var plottet ind på GPS'en, men desuagtet var det ikke så lige en sag at finde frem til Bønnestenene. Og vi måtte have hjælp på et af de lokale autoværksteder, og sluttelig fik vi da endelig jættestuen i sigte.



Jættestuen Bønnestenene, svær at finde, men man skal huske at se sig omkring

Grubbegårdens Traktor og Motor museum var næste stop på turen. Det skulle nu ikke tages helt bogstaveligt med Traktor og Motor, godt nok var der mange traktorer og motorer staldet op på museet, men der var også mange andre museums effekter på udstillingen. Gårdens ejer, samler og museumsejer, står nok for en lidt utraditionel opbygning af museet, efter modellen stil tingene ind i laden, og lad dem stå med det støv og forfald som tiden bringer. Men alligevel et rigtigt interessant museum med mange sjove ting, men lidt en skam at mange af "arkivalierne" ikke helt kommer til deres ret. Men hvor kunne vi købe billet var spørgsmålet? Gårdejeren/ museets "direktør/ejer" kunne straks oplyse at "Billetlugen" var placeret i hans venstre bukselomme, en helt "naturlig" løsning.

Sidste stop på turen var Forsvarsmuseet i Rønne, et godt museum med en fin "beskrivelse" af Bornholms militære historie gennem tiderne og absolut meget interessant.

Referat foto og korrektur Finn og Ove